
Notat

Til: Styret

Kopi til: Studieavdelingen

Fra: Læringsmiljøutvalget

Signatur: PIB

Årsrapport læringsmiljøarbeidet ved NTNU 2008.

1. Læringsmiljøutvalgets sammensetning i 2008

Representanter for universitetet - funksjonsperiode 01.01.08-31.12.09:

- Studiedirektør Anne Rossvoll (Vara: Seksjonssjef Anne Sølberg Ellingsen)
- Fakultetsdirektør Anne Katarina Cartfjord, DMF (Vara: Seksjonssjef Elin Erdal)
- Fakultetsdirektør Geir Walsø, NT (Vara: Seksjonssjef Jo Esten Hafsmo)
- Direktør Trond Singaas, Organisasjon og informasjon (Vara: Seniorrådgiver Jon Walstad)

Representanter for studentene - funksjonsperiode 01.01.08-31.12.08:

- Pål Ivar Brekke
- Berit Johanne Vorpbukt
- Marie Oust Ledsaak
- Rim Ghebremariam
- 1.vara: Martin Sværen
- 2.vara: Morten Kongsgaard
- 3.vara: Martine Horn Gjernes
- 4.vara: Axel Sandaas

Observatører:

- **Studentsamskipnaden (SiT):** Velferdsdirektør Suzette Paasche
- **AMU:** HMS-sjef Anne-Beth Holthe

Utvalgets sekretær: Jon Inge Resell, ved studiedirektørens stab
Arbeidsgiversiden hadde lederansvaret i 2008, ved direktør Trond Singaas.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post:	Hovedbygget	+ 47 73 59 52 00	Pål Ivar Brekke
	http://www.ntnu.no/studieavd	Høgskoleringen 1	Telefaks	Tlf: + 47 73 59 55 85
		Gløshaugen	+ 47	

2. LMUs mandat og virkeområde

Studenter er ikke dekket av arbeidsmiljøloven på andre områder enn i laboratorier, verksteder og i feltarbeid. Studenters arbeidsmiljø er i stedet dekket av læringsmiljøparagrafen i universitets- og høyskoleloven. Læringsmiljøutvalget er et samarbeidsorgan der studentene og institusjonen har like mange medlemmer, tilsvarende arbeidsmiljøutvalget. Utvalget har en rekke oppgaver gitt gjennom universitets- og høyskolelovens § 4.3. Som en spesifisering av disse har styret ved NTNU vedtatt et mandat for LMU, og LMU har i tillegg selv satt noen prinsipper for sitt arbeid.

2.1 Mandat for LMU ved NTNU

Læringsmiljøutvalget (LMU) er et rådgivende organ for NTNUs styre og ledelse. LMU skal i samarbeid med ledelsen bidra til at universitetet utvikler et godt studiemiljø, bedre studentvelferd og et forsvarlig arbeidsmiljø for studentene. Rene ”undervisningsfaglige” forhold faller utenfor utvalgets virkeområde.

Som rådgivende utvalg for styre og ledelse har LMU ingen instruksjonsrett. Utvalget skal:

- a. ha forslags- og uttalerett i saker som gjelder studentenes læringsmiljø
- b. delta i planlegging av tiltak vedrørende læringsmiljø
- c. nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø
- d. avgi årlig rapport til styret om NTNUs arbeid med læringsmiljø

2.2 Prinsipper for ansvarsdelingen vedrørende læringsmiljøet ved NTNU.

Institusjonen har et overordnet ansvar for ”studentenes helhetlige læringsmiljø”, dvs. alle faktorer som kan påvirke studentene i en studiesituasjon, både faglig, sosialt og velferdsmessig. UH-loven presiseres det at dette ansvaret er tillagt styret (§ 4.3).

- Styrets ansvar og myndighet er i det daglige delegert til den faglige og administrative linjen.
- Læringsmiljøutvalget (LMU) vil som rådgivende organ for styret fungere som en viktig informasjonskilde og som en pådriver i NTNUs samlede arbeid med forbedring av studentenes læringsmiljø. LMU rapporterer til Styret v/Rektor
- Rådet for studenter med nedsatt funksjonsevne (RFSF) vil fra 1. januar 2009 være et underutvalg av LMU med spesielt ansvar for oppfølging av ordninger og tiltak for studenter med nedsatt funksjonsevne (”studenter med særskilte behov”). RFSF rapporterer til LMU.

3. Hovedsaker i LMU 2008

LMU hadde 4 møter i 2008. Grunnet sen konstituering av utvalget var det ikke operativt før i mai. Virksomheten i LMU var i 2008 preget av arbeidet med reorganisering av utvalget. Man brukte en del tid på å drøfte hva utvalgets oppgave og ansvar omfatter. Blant annet var det en drøfting av den videre status for Rådet for studenter med funksjonsnedsettelse (RFSF). Det er enighet om å opprettholde RFSF, men at dette fra 1.1.2009 har status som et underutvalg av LMU. For øvrig drøftet utvalget følgende hovedsaker:

- NTNUs prioriteringer innen HMS med fokus på studentene
- Prosjektplan for Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) av NTNUs virksomhet
- SiTs Helse- og trivselsundersøkelse i 2007 blant studenter i Trondheim
- Høring, – SiTs Handlingsplan 2008-2010 for oppfølging av helse- og trivselsundersøkelsen
- Prosjekt ”NTNUs læringsmiljø”, under ledelse av seksjonssjef Harald Bøhn, UBiT
- Forholdet mellom LMU og RFSF

- Drøfting av prosjekt ”Studier med støtte”
- Behandling av rapporten ”Overgang studier – arbeidsliv. Et samarbeidsprosjekt rettet mot studenter med tilretteleggingsbehov ved NTNU og HiST”, bl.a. i samarbeid med NAV

4. Rapporter om læringsmiljø-virkosomheten ved studentservice og fakultetene i 2008.

4.1 Studentservice:

- Generell veiledning

I den generelle veiledningen med studentene kommer vi innom temaer som har innvirkning på den enkeltes læringsmiljø. Eksempler på dette er studieteknikk, motivasjon, valg av studier, styrking av mestringsforventning og selvtillit. Antall studenter i 2008: **ca 900**

- ”ForVei” Pilotprosjekt 2.

Studieveiledning i et forebyggende perspektiv med vekt på trivsel, mestring og gjennomføringsevne hos studentene. Individuell samtale, med tilbud om oppfølging til de studentene som har behov for det. Antall studenter med i prosjektet i 2008: **ca 90**

- Kurs i stressmestring ble tilbudt studentene når samtalene var gjennomført. Oppmøte: **ca 70** studenter. I tillegg ble det også holdt flere kurs i studieteknikk og eksamensmestring i forbindelse med prosjektet. Oppmøte: **ca 80**

- Kurs i eksamensmestring

Kurset er beregnet for de studentene som sliter med sterk eksamensfrykt før og under eksamen. Under kurset i eksamensmestring går vi gjennom ulike øvelser og metoder som kan hjelpe studentene til å utvikle strategier og teknikker slik at de mestrer situasjonen rundt eksamen bedre. Antall studenter på kurs i 2008: **ca 120**

- Kurs i studieteknikk og motivasjon

Motivasjon, læring og lysten til å jobbe henger som oftest tett sammen. På kurset går vi gjennom ulike øvelser og praktiske tips og råd som kan hjelpe til å øke motivasjon, konsentrasjon og studieteknikken hos studentene. Antall studenter på kurs i 2008: **ca 140**

- Kurs i presentasjonsteknikk

Kurset i formidling og presentasjonsteknikk tar sikte på å gjøre studentene tryggere i presentasjonssituasjoner. Det er lagt opp til mye praksis og øvelse i å presentere ulike temaer. Dette kurset er et tilbud til studenter på masternivå. Antall studenter på kurs i 2008: **60**

- Besøk i Fakultetets time

På besøkene i Fakultetets time går vi gjennom studietips og eksamenstips som kan være til nytte for studentene, og gjøre dem tryggere i studiesituasjonen. Antall studenter til stede: **ca 600**

- Bidrag under ”Realstart”

Snakker om motivasjon, studieteknikk, eksamen, mestring av studiet og rus. Antall studenter til stede: **ca 500**

- Overtatt ansvaret for KNUS, knus-koordinator 40 %

KNUS står for Kompetanse- og nettverksutvikling blant studieveiledere på NTNU. KNUS et kompetansehevingsprogram for studieveiledere og førstelinjemedarbeidere som ønsker å øke egen kompetanse og trygghet i møtet med studenten, og som ønsker å bygge nettverk med andre studieveiledere ved NTNU. KNUS-gruppene har jevnlig møter, og jobber med prosesser for å heve hver enkelts og hverandres kompetanse og trygghet. Fellessamlinger for alle KNUS’ere, der ulike

tema, teknikker og øvelser som bidrar til å øke den enkelte studieveilederens kompetanse i møte med studenten.

Karrieretjenesten ved NTNU besto i 2008 av to rådgivere. Den ene arbeidet heltid som karriererådgiver, den andre kombinerte karriererådgivning med tilrettelegging for studenter som kombinerer toppidrett og studier. Rådgiverne har arbeidssted både på Gløshaugen og Dragvoll.

Karrieretjenestens formål er å lette overgangen fra studier til arbeidsliv for NTNUs studenter. Dette forsøkes gjort ved å synliggjøre hva akademisk kompetanse er og bevisstgjøre studentene i valg av yrke. Karrieretjenesten tilbyr hjelp i jobbsøkningsprosessen og informasjon om arbeidsmarkedet gjennom individuell veiledning og kurs.

I 2008 gjennomførte karrieretjenesten til sammen 206 individuelle veiledningssamtaler. Våren 2008 ble det gjennomført 5 kurs i jobbsøking med til sammen 70 deltakere. Hvert kurs har plass til 20 studenter. Det ble arrangert 1 kurs i internasjonal jobbsøking med 31 deltakere. Det er ikke rapportert tall for høstsemesteret.

Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse hadde i 2008 to årsverk sentralt. Satsningsområdene for rådgivningstjenesten i 2008 var tilgjengelighetsrom med teknisk utstyr for studenter med synshemming og lese- og skriveproblematikk, personlige studentassistenter for studenter med funksjonsnedsettelse, og studieteknikkurs for studenter med lese- og skrivevansker.

4.2 Fakultetene:

NT-fakultetet:

- Utskifting og anskaffelse av flere PC-er og tilgang til datasaler
- Etablering av renrom ved Nanolaboratoriet
- Rydderunde på lesesaler og øvrige studentarbeidsplasser
- Etablert kontaktmøte mellom studentene og fakultetsledelsen om læringsmiljø
- Deltatt i pilotprosjekt ForVei. Ønskes gjennomført også for bachelorstudentene.
- Gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse av kjemilaboratorier v/Det Norske Veritas. Følges opp med tiltak i 2009.
- Gjennomført sikkerhetskurs for ca. 500 nye studenter
- Videreført opplæringsprogram i HMS for master og ph.d.-studenter
- Distribuert laboratorie- og verkstedhåndbok til alle studenter

AB-fakultetet:

- Montert punktavsug i forbindelse med arbeidsplass for modellbygging
- Gjennomført rehabilitering av arkitekthuset "Skiboli"
- Anskaffet nye opphengs-/skillevegger i materialet "wellboard" for bruk til masterutstillingene og tegnesalene for arkitektstudentene
- Installert tidsreleer for belysning på tegnesalene
- Fakultetet rapporterer om plassmangel pga. stort studentopptak og stor veiledningsintensivitet i arkitektstudiet. Dette begrenser også mulighetene for mer varierte undervisningsformer.

DMF:

- Nye arealer ved St. Olavs Hospital er godt tilrettelagt for undervisnings- og læringsaktiviteter
- Et eldre bygg ble renoveret i 2008, med 1 auditorium, 2 lesesaler og 1 PC-lab
- Innført system for søknad om fast lesesalplass for master- og hovedoppgavestudenter samt siste år i medisinstudiet.

SVT:

- Utbedret mange av undervisningsrommene. Arbeidet fortsetter, og tempoet trappes opp
- Tilfredsstillende teknisk utstyr på undervisningsrommene, men noen rom mangler PC
- Man ønsker å trekke inn mer pedagogisk kompetanse ved tilrettelegging av undervisningsrom mht. plassering av utstyr, bl.a. er det noen rom som mangler tavle
- AV-tjenestens støtte oppleves positiv, men den burde vært tilgjengelig også etter kl. 15.00
- Romplanleggingsverktøyet oppleves av mange som lite fleksibelt
- Flere lesesalplasser oppleves å være i dårlig forfatning, spesiell nevnes dårlig ventilasjon
- Det er generelt for få lesesalplasser, og flere ønsker at tildelingen skjer på et tidligere tidspunkt.

IME:

- Eget arbeidsrom/laboratorium for kvinnelige studenter tatt i bruk i 2008, fungerer som møtested og til nettverksbygging på tvers av studieprogram og årskull.
- For andreårsstudentene på bachelor i matematiske fag ble det etter et møte mellom institutt og studenter ordnet med et seminarrom som de kunne bruke som leseplass før eksamensperioden høsten 2008.
- På Institutt for matematiske fag har man i en årrekke hatt noe de kaller ”Matematiske perler”. Der presenteres matematiske ”perler” og ”kuriositeter”, ofte med et historisk tema, med et uformelt preg for både studenter og ansatte. Dette er et utmerket tiltak som andre kan lære av, og er med på å skape et godt forhold mellom studenter og fagmiljø.

HF-fakultetet har ikke levert inn noen rapport om læringsmiljøtiltak i 2008. IVT rapporterer at de ikke har gjennomført noen spesielle tiltak. Internasjonal seksjon, eksamenskontoret og Universitetsbiblioteket ble ikke bedt om å rapportere. Det er imidlertid klart at det også er aktivitet ved alle disse enhetene som påvirker læringsmiljøet.

5. Eksternt samarbeid og aktivitet i 2008

Helse- og trivselsundersøkelsen

Etter Helse- og Trivselsundersøkelsen som ble gjennomført av NTNU, SiT og Trondheim Kommune i 2007 arbeidet en gruppe med en tiltaksplan for oppfølging av denne. I arbeidsgruppen som utarbeidet planen satt mellom andre studiedirektør Anne Rossvoll, seksjonssjef for studieavdelingen Anne S. Ellingsen og student Bjørnar Kvernevik fra NTNU. Arbeidsgruppen foreslo fire satsningsområder i planen; rus, studenters økonomi, psykisk helse og læringsmiljø.

Helhetlig studentpolitikk

Trondheim Kommune arbeidet med en helhetlig sak om Trondheims identitet som studieby og studentenes plass i kommunen. Dette resulterte i et bystyrevedtak høsten 2008, og i en handlingsplan for videre oppfølging av vedtaket. Her forplikter kommunen seg til en rekke konkrete tiltak. Et tiltak er å tilby et servicekontor hvor internasjonale studenter og forskere kan få ordnet formalia rundt sitt opphold. Et annet er å tilby tomter for studentboligbygging. Vedtaket skal følges opp av handlingsplaner, den første i 2009.

StudiebyEN

Stiftelsen StudiebyEN er et samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene, kommunen og fylkeskommunen. Formålet er å gjøre Trondheim mer attraktiv som studiested og å holde på ferdigutdannede i regionen. Konkrete tiltak her er støtte til rekruttering, Tak-over-hodet-prosjektet og "chat" der erfarne studenter svarer på spørsmål for å få usikre søkere til å velge Trondheim.

6. Anbefalinger knyttet til læringsmiljøet i 2009 og fremover

Arealer til undervisning

Med utgangspunkt i kvalitetsmeldingene fra fakultetene, der AB rapporterer om at høyt studentopptak førte til arealmangel i 2008 og SVT rapporterer om lesesaler som ikke blir brukt av studentene fordi de har dårlig ventilasjon, fremmer LMU følgende forslag til tiltak:

- Ved rehabilitering av bygg må det finnes tilpassede erstatningsareal slik at læringsmiljøet ivaretas.
- Økt fleksibilitet med tanke på bruk av lesesaler ved at studenter får kjennskap til og tilgang på lesesaler uavhengig av fakultetstilhørighet for å lette det periodevise presset på lesesalene.
- Endringer i undervisningsformer til gruppearbeid og prosjekter krever nye typer rom, nye arealer bør derfor utformes slik at de er fleksible og lett kan tilpasses.

Sikkerhet i undervisning

Alle fakultet er forpliktet til å vurdere sikkerhet ved laboratorier og verksteder. I 2008 startet NT-fakultetet et samarbeid med Det Norske Veritas for å få en vurdering av laboratoriesikkerheten fra en uavhengig aktør, her skal det vurderes tiltak i 2009. Dette kan være et eksempel til etterfølgelse for andre fakultet som har laboratorie- eller verkstedaktivitet som del av undervisningen.

Veiledning

Flere fakultet uttaler nå at de ønsker å delta i ForVei, som nå har gått i to år som pilotprosjekt og ble oppskalert til 500 studenter i studieåret 2008/2009. ForVei er forebyggende veiledning der studentene har en samtale med veileder med utgangspunkt i et enkelt intervjukjema, der studentene kan få hjelp med studieteknikk, motivasjon og mestring. Pilotene har vist at prosjektet hadde god effekt Økningen i studiepoengproduksjon og reduksjon i frafall ga resultatbevilgning større enn kostnaden ved prosjektet.

Karriereveiledningen ved NTNU er mindre i årsverk og omfang enn ved de andre store universitetene i landet. Studentene ønsker en sterkere karriereveiledning, dette gjelder spesielt for utdanninger som ikke er direkte profesjonsrettet.

Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse forventer fortsatt økning i antall studenter med funksjonsnedsettelse. Å gi tilstrekkelig oppfølging til disse vil være en utfordring.

- LMU anbefaler styret å gjøre ForVei til en fast del av veiledningstilbudet ved NTNU.
- LMU ber styret vurdere å styrke karriereveiledningen ved NTNU.